

ΤΟΥ **Γιώργου Βασσάλου**

Θεωρητικά όλες σχεδόν οι δυνάμεις της αριστεράς συμφωνούν ότι η συγκρότηση ενός Μετώπου είναι αναγκαία για να μπει τέλος στη 6χρονη πλέον λεηλασία του λαού και για να μπορέσει η τάξη των εργαζομένων να ηγηθεί μιας πορείας συνολικής αναγέννησης της κοινωνίας.

Στην πράξη, η ηγεσία του ΣΥΡΙΖΑ στοχεύει πλέον απλά στο να κυβερνήσει, χωρίς να προσπαθεί για συμμαχίες στα αριστερά της, απολύτως συμμορφούμενη στην ιμπεριαλιστική επικυριαρχία της ΕΚΤ, της ΕΕ και του ΝΑΤΟ και εγκαταλείποντας κάθε ιδέα πραγματικής λαϊκής χειραφέτησης. Κομμάτι της αριστεράς του ΣΥΡΙΖΑ αποξενώνεται από την ηγεσία του κόμματος, αλλά η «εκτός των τειχών αριστερά» δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει έναν πόλο έλξης για τις πλατιές λαϊκές δυνάμεις που απογοητεύονται από την όλο και δεξιότερη στροφή του ΣΥΡΙΖΑ. Στην πράξη, λοιπόν, η αποτυχία συγκρότησης ενός μετώπου από και για τους εργαζόμενους είναι, μέχρι στιγμής, απόλυτη.

Από τις ευρωεκλογές και μετά, έντονος προβληματισμός αναπτύσσεται μέσα στις γραμμές της ΑΝΤΑΡΣΥΑ αλλά και ευρύτερα από αγωνιστές που έφυγαν από το ΚΚΕ ή στήριξαν τα τελευταία χρόνια το ΣΥΡΙΖΑ.

Χρήσιμα στοιχεία υπάρχουν στις τοποθετήσεις ένθεν και ένθεν, θα πρέπει όμως να λυθούν κάποιες παρεξηγήσεις. Ο σ. Νίκος Ταμβακλής από την ΟΚΔΕ πχ. γράφει ότι το μέτωπο προτείνεται λόγω της «βαθύτερης(ς) επιθυμίας πολλών αγωνιστών και κάποιων ηγεσιών των οργανώσεων της «άκρας αριστεράς», για έναν σημαντικότερο πολιτικό ρόλο που θα δικαιώνει την ύπαρξή τους και θα δίνει την ευκαιρία να αναγνωρισθούν ευρύτερα οι γνώσεις και οι ικανότητές τους».[1] Στη ουσία ο σύντροφος κατηγορεί όσους επιμένουν στη συγκρότηση ενός μετώπου που να συμπεριλαμβάνει και μη επαναστατικές, μαρξιστικές-λενινιστικές δυνάμεις ως τσαρλατάνους που απλά ψάχνουν κοινωνική αναγνώριση και

ντύνουν την ατομικιστική αυτή ανάγκη τους με «ακροαριστερή» φρασεολογία.

Να πούμε λοιπόν, καταρχάς, ότι η συζήτηση δε μπορεί να γίνει με αστυνομικούς όρους και δίκη προθέσεων. Μιλάμε για ιδιαίτερα δύσκολα και λεπτά ζητήματα τακτικής που διαπερνούν την ιστορία όλου του κομμουνιστικού κινήματος και στα οποία η απάντηση ποτέ δεν ήταν άσπρο ή μαύρο και εύκολη. Διαφορετικά, μπορούν οι μεν να λεν τους δε πολιτικούς κιοτήδες που τους αρέσει η μίζερη ασφάλεια του να είναι «καπετάνιοι» στο περιθώριο και οι δε τους μεν καριερίστες που ονειρεύονται να γίνουν υπουργοί. Δεν υπάρχει καμία περίπτωση, όμως, με αλληλοπροσβολές να λύσουμε τα ζητήματα που μας απασχολούν, αλλά ούτε και να εμπνεύσουμε ποτέ κανέναν.

Η θέση που έχουμε εκφράσει αρκετοί σύντροφοι στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ είναι ότι παραγωγική ανασυγκρότηση μπορεί να γίνει μόνο υπό την ηγεσία της εργατικής τάξης και καθόλου με τη συμμαχία ηγετικών δυνάμεων του αστικού κράτους. Αν τώρα ο σ. Ταμβακλής και άλλοι επιμένουν – με ύφος ανακριτή – να μας πείσουν ότι αυτό που εννοούμε «κατά βάθος» είναι το δεύτερο, τότε ο «διάλογος» κουφών μπορεί να συνεχιστεί. Θα ήταν όμως ίσως πιο εποικοδομητικό να κάτσουμε να συζητήσουμε τι συγκεκριμένο περιεχόμενο θέλουμε να δώσουμε σε μια παραγωγική ανασυγκρότηση υπό τον έλεγχο των εργαζομένων. Αυτό που εμείς λέμε σχετικά με το αστικό κράτος, είναι ότι η επαναστατική αριστερά πρέπει να μπορεί να συγκροτεί συμμαχίες – και μέσω του συνθήματος της παραγωγικής ανασυγκρότησης – που να απειλούν να καταλάβουν το αστικό κράτος γιατί μόνο αν μπορούν να το απειλούν, μπορούν και να το τσακίσουν.

Αν στην κρίση ηγεμονίας της αστικής τάξης και των μεθόδων νομιμοποίησης της εξουσίας της, απαντήσουμε με αναδίπλωση σε θέσεις «συντήρησης δυνάμεων» μακριά από τη διεκδίκηση της ηγεμονίας στην κοινωνία, τότε απλά της δίνουμε χρόνο για την επούλωση των τραυμάτων της.

Σωστά παρατηρεί ο σύντροφος ότι το πρόγραμμα μας πρέπει να προκύψει από πλατιά συζήτηση και όχι ρουτινιάρικη «κοπτοραπτική». Για να γίνει αυτό όμως και να ξεπεραστεί η λογική των φραστικών ισορροπιών χρειαζόμαστε εσωτερικές ρήξεις με τις αγκυλώσεις και τις παθογένειες μας.

Μία από αυτές τις παθογένειες είναι το να συκοφαντούμε τους συντρόφους μας με άλλη άποψη πάνω σε συγκεκριμένα ζητήματα, κατηγορώντας τους πχ. ότι με το προσχέδιο συμφωνίας με το Σχέδιο Β' ήθελαν να «απαλείψουν το σύνθημα της εξόδου από την ΕΕ». Ο σύντροφος μπορεί να ανατρέξει στο κείμενο στο οποίο είχαν επί της αρχής συμφωνήσει και

οι εκπρόσωποι του Σχεδίου Β' και περιλάμβανε το στόχο της εξόδου από την ΕΕ. Κάποιοι από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ όμως επέμεναν όμως να μπει τρεις φορές το σύνθημα αυτό λες και αυτό θα άλλαζε κάτι στην ουσία. Συκοφαντία επίσης είναι να λέγεται ότι πίστευε κανείς «ότι η συμπίεση» με το Σχέδιο Β' θα έλυνε «ως δια μαγείας το πρόβλημα της κοινωνικής απεύθυνσης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ στις πλατειές λαϊκές μάζες» και τελείως λάθος είναι να λέγεται ότι είναι μάταιο να συζητάμε με οποιονδήποτε κατεβαίνει στις εκλογές και παίρνει μικρά ποσοστά. Αν ήταν έτσι, η ίδια η ΑΝΤΑΡΣΥΑ δε θα έπρεπε να είχε δημιουργηθεί ποτέ.

Δεν έχω μελετήσει την κριτική του Μαντέλ στον Αλτουσέρ στην οποία παραπέμπει ο σ. Ταμβακλής αλλά, έχοντας διαβάσει άλλα κείμενα του, πολύ αμφιβάλλω ότι αποκλείει αξιωματικά κάθε στήριξη των κομμουνιστών σε οποιαδήποτε κυβέρνηση πριν την ανατροπή του καπιταλισμού. Ο Μαντέλ τονίζει: «οι επαναστατικές οργανώσεις πρέπει να συμμετέχουν στις μάχες ώστε να μπορούν να τις μετατρέπουν σε νικηφόρες επιθέσεις ενάντια στο καπιταλιστικό καθεστώς. Όλα τα υπόλοιπα είναι τακτική και ανάλυση των συγκεκριμένων καταστάσεων».[2] Σε κάθε περίπτωση δε μπορεί να υπονοείται ταύτιση απόψεων μεταξύ Αλτουσέρ και Πουλαντζά όταν ο πρώτος καθόλου δε συμφωνούσε με τον δεύτερο ότι το τσάκισμα του αστικού κράτους είναι κάτι που μπορεί να αποφευχθεί πριν ξεκινήσει η σοσιαλιστική οικοδόμηση.

Πλήρης παρερμηνεία του άρθρου του σ. Καλαμπόκα[3] αποτελεί η υπόθεση ότι αυτός θεωρεί τη δυαδική εξουσία φάση του «πολέμου θέσεων». Ο σ. Καλαμπόκας γράφει ξεκάθαρα στο άρθρο του «Διαδρομές της δυαδικής εξουσίας» ότι η σύγχρονη επαναστατική τακτική όπως την διατύπωσε ο Γκράμσι συνίσταται στο συνδυασμό της οικοδόμησης δομών της δυαδικής εξουσίας με την προσπάθεια κατάκτησης θέσεων μέσα στην «κοινωνία των πολιτών» και το κράτος, δηλαδή με τον πόλεμο θέσεων. Λέει μάλιστα ο σ. Καλαμπόκας ότι η δυαδική εξουσία είναι «ο πυρήνας της οικοδόμησης της ηγεμονίας» και όχι μια φάση του πολέμου θέσεων.

Τελικά σ. Ταμβακλής φτάνει από την ανάποδη στο ίδιο συμπέρασμα με εμάς. Γράφει ότι «ο λόγος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει θεωρητικά την υποστήριξη μιας **«κυβέρνησης της αριστεράς»** είναι αυτή να τεθεί στην υπηρεσία του κινήματος και με τις όποιες «εσωτερικές ρήξεις» πραγματοποιήσει μέσα στους αστικούς μηχανισμούς, να υποβοηθήσει στην επικράτηση της αναδυόμενης εξουσίας των εργαζομένων. Αντίθετα εάν το κίνημα των εργαζομένων μπει στην υπηρεσία μιας «κυβέρνησης της αριστεράς» προκειμένου να πραγματοποιήσει αυτή τις όποιες μελλοντικές «εσωτερικές ρήξεις» το κίνημα θα οδηγηθεί σε μια σειρά από αυτοπεριορισμούς και υποχωρήσεις και τελικά θα καταλήξει στην ήττα». Το πρώτο σενάριο, έτσι όπως το διατυπώνει ο σ. Ταμβακλής, θεωρούμε ότι είναι ένα από τα ενδεχόμενα που πρέπει να αφήνουμε ανοιχτά. Με τη διαφορά βέβαια ότι μια κυβέρνηση που

μπορεί να υποβοηθήσει την ανάδυση της εξουσίας των εργαζομένων δεν είναι μια απλή «αριστερή κυβέρνηση», αλλά μια κυβέρνηση των εργαζομένων (η σύγχρονη εκδοχή της «εργατικής κυβέρνησης» του 4ου συνεδρίου της Τρίτης Διεθνούς). Ξεκάθαρα, απορρίπτουμε το δεύτερο ενδεχόμενο για το οποίο έχει βάλει πλώρη ο ΣΥΡΙΖΑ, τον οποίο ποτέ δεν είπαμε να στηρίξουμε ως έχει αλλά να του βάλουμε όρους με στόχο των ωρίμανσή του κινήματος^[4] και την απόσπαση δυνάμεων από αυτόν.^[5] Το πρόβλημα όμως είναι ότι η τωρινή θέση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ απορρίπτει και το πρώτο ενδεχόμενο, κάνοντας την ανορθολογική πρόβλεψη ότι καμία κυβέρνηση υπό οποιεσδήποτε συνθήκες δε μπορεί να υποβοηθήσει την ανάδυση της εξουσίας των εργαζομένων. Αυτή ακριβώς η θέση είναι που νομίζουμε ότι είναι ζήτημα κομβικής σημασίας να αλλάξει γιατί αυτή είναι που παραλύει τις προοπτικές μαζικής απεύθυνσής μας.

Η κυβέρνηση τη στήριξη της οποίας λέμε ότι δεν πρέπει να αποκλείουμε μπορεί να υπάρξει «μόνο σαν το επιστέγασμα ενός μαζικού κινήματος».^[6] Δεν μπορεί να είναι «το σημείο εκκίνησης για ένα μαζικό κίνημα», αλλά σημαντικός σταθμός στην ανάπτυξή του. Αν δε δώσει άμεσα ανάσα και στήριξη στους εργατικούς αγώνες με νόμους για τον εργατικό έλεγχο, την ενίσχυση των σωματείων κλπ. τότε η στήριξη των επαναστατικών δυνάμεων θα πρέπει να αποσυρθεί.

Το 4ο συνέδριο της Τρίτης Διεθνούς (1922) σημείωνε:

“Αντί για μια αστική-σοσιαλδημοκρατική συμμαχία, είτε ανοιχτή είτε κεκαλυμμένη, [σσ. όπως αυτή που προτείνει σήμερα ο ΣΥΡΙΖΑ] οι κομμουνιστές προτείνουν το ενωμένο μέτωπο όλων των εργατών και μια συμμαχία όλων των εργατικών κομμάτων, τόσο στον οικονομικό όσο και στον πολιτικό στίβο, ενάντια στην εξουσία της αστικής τάξης και με απώτερο στόχο την ανατροπή της.”
(...)

«Το βασικό καθήκον της εργατικής κυβέρνησης πρέπει να συνίσταται στον οπλισμό του προλεταριάτου, τον αφοπλισμό των αντεπαναστατικών οργανώσεων, την εισαγωγή του [εργατικού] ελέγχου στην παραγωγή, τη μεταβίβαση του δυσβάσταχτου βάρους της φορολογίας στους ώμους των πλουσίων, και την συντριβή της αντίστασης της αντεπαναστατικής μπουρζουαζίας»

Στις σημερινές συνθήκες αυτό θα σήμαινε την κονιορτοποίηση της νεοναζιστικής συμμορίας, τη διάλυση ομάδων ΔΙΑΣ, ΔΕΛΤΑ, ΜΑΤ και τη ριζική μεταρρύθμιση των δυνάμεων ασφαλείας, τη διαγραφή των χρεών των φτωχών νοικοκυριών, τις μαζικές εθνικοποιήσεις με

εργατικό και κοινωνικό έλεγχο, πρώτα και κύρια των τραπεζών, την κατάργηση των ΕΝΦΙΑ κλπ. και τη ριζική αύξηση των εταιρικών φόρων.

Και συνέχιζε το 4ο συνέδριο:

“Κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, οι κομμουνιστές πρέπει να **δηλώνουν την ετοιμότητά τους να δημιουργήσουν εργατικές κυβερνήσεις με μη κομμουνιστικά κόμματα** και εργατικές οργανώσεις. Όμως αυτό πρέπει να το πράξουν μονάχα αν υπάρχουν εγγυήσεις ότι η εργατική κυβέρνηση θα φέρει σε πέρας μια πραγματική πάλη ενάντια στην αστική τάξη, με τις κατευθυντήριες γραμμές που περιγράφονται πιο πάνω.”[7]

Πόσο αλήθεια πιο «επαναστάτες» και «βιρτουόζοι της τακτικής» είμαστε άραγε εμείς σήμερα – μια συμμαχία μερικών χιλιάδων αγωνιστών σε μια μικρή χώρα με ένα εκλογικό ποσοστό χαμένο στα «λοιπά» – από την Κομμουνιστική Διεθνή του 1922, που με παρρησία κηρύσσουμε το «αντικαπιταλιστικό μέτωπο» αποτασσόμενοι κάθε συνεργασία με ρεφορμιστές και κάθε κυβέρνηση προ επανάστασης;

Το παραπάνω απόσπασμα χρησιμοποιήθηκε στο κεντρικό άρθρο του Πριν (15/9/2014 σελ. 7). Χρειάζεται προσοχή να μη μπλέκουμε συγκεκριμένα φαινόμενα της συγκυρίας με τις θεωρητικές δυνατότητες που έχουμε. Το απόσπασμα για «το βασικό καθήκον της εργατικής κυβέρνησης» εισάγεται με τη φράση «το ενδεχόμενο κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ συνδέθηκε [σσ. από ποιον άραγε;] με την ιστορία της Αριστεράς, με το στόχο της «εργατικής κυβέρνησης σαν ενδιαμέσου στόχου προς την επανάσταση, του 4ου Συνεδρίου της Κομμουνιστικής Διεθνούς» και κλείνει με τη φράση «το κυβερνητικό ζήτημα όπως τίθεται από τον ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει καμία σχέση με τα παραπάνω».

Κανένας από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ δεν είπε ποτέ ότι ο ΣΥΡΙΖΑ υπό την ηγεσία Τσίπρα – Δραγασάκη μπορεί να ενσαρκώσει την εργατική κυβέρνηση του 21ου αιώνα. Αυτό που είπαμε είναι ότι, όπως και στο μεσοπόλεμο τα σοσιαλδημοκρατικά κόμματα δεν ήταν μονολιθικά μπλοκ και οι κομμουνιστές έπρεπε να προωθούν την ενότητα στη βάση και προτάσεις στην κορυφή με σκοπό την απόσπασή δυνάμεων από αυτά και την προσχώρησή τους στο επαναστατικό σχέδιο, έτσι και τώρα χωρίς συνεχή πίεση με όρους προς το ΣΥΡΙΖΑ και την κατάθεση στον κόσμο μιας πρότασης για την εξουσία που να είναι συνεκτική και ευκολονόητη, δε μπορούμε να δώσουμε ώθηση στην πολιτική μας.

Ο σ. Ταμβακλής προωθεί μια ιδέα που αξίζει με μελετηθεί περαιτέρω: το «να ανοίξει (...) μια γόνιμη συζήτηση πάνω στην ανάγκη για τη χάραξη μιας κάποιας στρατηγικής σε σχέση με

την ανάπτυξη των κινημάτων» και να αποκτήσουν με κάποιο τρόπο αυτά «μια συνολική στρατηγική πρόταση».

Μετά την παταγώδη αποτυχία δημιουργίας μετώπου με πρωτοβουλία πολιτικών σχηματισμών (αν και κατά τη γνώμη μου για τους εντελώς αντίθετους λόγους από αυτούς που θεωρεί υπευθύνους σ. Ταμβακλής, όχι δηλαδή από το «πολύ άνοιγμα στο ρεφορμισμό», αλλά από το πολύ κλείσιμο στο σεχταρισμό), πολλοί είναι οι σύντροφοι και συναγωνιστές που ελπίζουν η πρωτοβουλία να μπορέσει να παρθεί από τα κινήματα.

«Το μέτωπο – αν υπάρξει – θα σχηματιστεί από ανεξάρτητες πρωτοβουλίες και κινήσεις, χωρίς φυσικά να αποκλείει τις πολιτικές οργανώσεις» έγραψε μέσα στο καλοκαίρι ο Κώστας Λαπαβίτσας.[8] Αν και διατηρώ σοβαρές επιφυλάξεις για το τι θα μπορούσε να σημαίνει στην πράξη «οριζόντιες μορφές οργάνωσης», η ιδέα του να φτιαχτεί μια κεντρική δομή που από την αρχή να μη λειτουργεί στη βάση μιας συνεννόησης κορυφής οργανώσεων αλλά στη βάση μιας συμφωνίας στόχων ή αλλιώς προγραμματικής συμφωνίας με ισοτιμία των συμμετεχόντων δομών και ατόμων, είναι σε σωστή κατεύθυνση.

Σε μια προσπάθεια που δεν κινείται σε διαφορετική κατεύθυνση συμμετέχει ο Γιώργος Ρούσης στα πλαίσια της «Αριστερής Συμπόρευσης» και δίνει προτεραιότητα στο στήσιμο μετωπικών επιτροπών βάσης και τη «συγκεκριμενοποίηση του προγραμματικού πλαισίου».[9]

Ο Βασίλης Λιόσης από το Σύλλογο Μαρξιστικής Σκέψης Κορδάτος παρουσίασε επίσης πρόσφατα τις διαφορετικές επιλογές που υπάρχουν όταν το Μέτωπο είναι αναγκαίο αλλά δεν υπάρχει κόμμα που να μπορεί να αποτελέσει την ατμομηχανή του. Προκρίνει ότι «η δημιουργία του Κόμματος και του Μετώπου δεν μπορεί να μπει σε καλούπια και σε χρονικές προτεραιότητες, αλλά ότι πρέπει να γίνουν σε μια παράλληλη και διαλεκτική διαδικασία» και υποστηρίζει ότι «οι κομμουνιστές πρέπει να δουλεύουν παράλληλα και για τα δύο εξίσου κρίσιμα καθήκοντά τους σε διαλεκτική αλληλοσύνδεση: τη δημιουργία επαναστατικού Κόμματος και κοινωνικοπολιτικού Μετώπου».[10]

Στη συμβολή μου στη 2η Συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ είχα γράψει: “Η συγκρότηση του μετώπου μπορεί να στηρίζει το σχηματισμό θεσμών δυαδικής εξουσίας και το ένα να τροφοδοτεί το άλλο. Δε θα πρέπει να είναι ένα πολιτικό μόνο μέτωπο, δηλαδή απλά μια συμμαχία κομματικών σχηματισμών. Θα πρέπει να περιλαμβάνει συντονισμούς αγωνιστικών συνδικάτων (...), σωματεία σε μακρόχρονους απεργιακούς ή άλλους αγώνες (Βιο.Με), επιτροπές αγώνα τοπικού χαρακτήρα ή για συγκεκριμένα ζητήματα (πχ. Σκουριές), συντονισμούς συνελεύσεων γειτονιάς, φοιτητικούς συλλόγους κα.. Το κοινωνικο-πολιτικό

μέτωπο δηλαδή θα μπορούσε να περιλαμβάνει τις συλλογικότητες – σπέρματα της δυαδικής εξουσίας και να ενθαρρύνει τον πολλαπλασιασμό τους. Η παρουσία του στις εκλογές θα είναι μια ακόμα ευκαιρία για τη συγκέντρωση δυνάμεων.”[11]

Ως επίδοξοι επαναστάτες της εποχής της βαθιάς κρίσης του καπιταλισμού στην αυγή του 21ου αιώνα πρέπει να προσπαθούμε να αξιοποιούμε τις καλύτερες παραδόσεις του επαναστατικού κινήματος του 20ου αιώνα. Τα τροτσικιστικά ρεύματα έχουν δίκιο να κάνουν κριτική στη λογική των «Λαϊκών Μετώπων» στο βαθμό που αυτά οδήγησαν την εργατική τάξη να γίνει ουρά άλλων τάξεων και βασικά της αστικής. Η σιωπηρή όμως υιοθέτηση της κριτικής αυτής (πχ. από το ΚΚΕ) δε μπορεί σημαίνει την επιστροφή στην καταστροφική λογική της περιόδου «τάξη εναντίον τάξης» ή ακόμα χειρότερα στην προσχώρηση σε ένα αριστερισμό τύπου Αμαντέο Μπορντίγκα που τόσο επίμονα είχαν καταδικάσει τόσο ο Γκράμσι (όχι «κρυπτογραφημένα» από τη φυλακή αλλά σε ανοιχτά συνέδρια όπως αυτό της Λυόν), όσο και η Διεθνής. Οι κατακτήσεις των περιόδων στις οποίες υπήρξε ενότητα στη βάση και τα λαϊκά μέτωπα στο βαθμό που έγιναν οχήματα χειραφέτησης της εργατικής τάξης είναι χαραγμένα στη μνήμη των λαών και αποτελούν σημείο αναφοράς για ότι επιχειρεί να κάνει η αριστερά, είτε το συνειδητοποιεί, είτε όχι. Σε αυτές τις παραδόσεις και στην επικαιροποίηση των επεξεργασιών για το ενιαίο μέτωπο, το μεταβατικό πρόγραμμα και τον πόλεμο κινήσεων και θέσεων πρέπει να βασιστούμε και όχι από την απόρριψη της μιας υπερβολής να πέφτουμε στην υιοθέτηση μιας άλλης.

Η γραμμή της «τάξης εναντίον τάξης» οδήγησε στη Γερμανία του '30 στη συντριπτική ήττα του επαναστατικού κινήματος από το ναζισμό.[12] Εάν συνεχίσουμε στο σύγχρονο κακέκτυπό της τα πράγματα δεν προοιωνίζονται καθόλου καλά ούτε για την Ελλάδα του σήμερα. Ο Πουλαντζάς μπορεί να είχε άδικο για τη δυνατότητα μεταρρύθμισης του αστικού κράτους, είχε όμως δίκιο ότι ένας από τους βασικούς λόγους που δεν απέδωσαν τα λαϊκά μέτωπα είναι ότι «ποτέ και πουθενά σχεδόν δεν δημιουργήθηκαν οι περίφημες εξω-κομματικές οργανώσεις βάσης για τις οποίες μιλούσαν ο Λένιν και ο ίδιος εξάλλου ο Δημητρώφ». Αυτές είναι που πρέπει επείγοντως να φτιάξουμε σήμερα, προσαρμόζοντάς τις σε μια πιο ενιαιομετωπική λογική.

Το σχέδιο ΝΔ-ΠΑΣΟΚ με δεκανίκι τη ΧΑ είναι η συνέχιση του εξανδραποδισμού του λαού για την ευημερία του μαφιοκρατικού πυρήνα της αστικής τάξης υπό ιμπεριαλιστική κυριαρχία. Το σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ είναι μια συμμαχία εργατικών και μεσαίων στρωμάτων υπό την αδιαμφισβήτητη ηγεμονία των δεύτερων, όπως επιβεβαιώνεται από το πρόσφατο πρόγραμμα κοινωνικής... ελεημοσύνης που ανακοίνωσε ο Τσίπρας στη ΔΕΘ. Σε κανένα μέτρο ενδυνάμωσης – χειραφέτησης των εργαζόμενων δε δίνεται προτεραιότητα, παρά μόνο στην

«αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας» και στην «ανάπτυξη» που προσδοκάται ότι θα αναγεννήσει τα μεσαία στρώματα. Στην πράξη βέβαια οι προσπάθειες συμπερίληψης τμημάτων και της αστικής τάξης στο σχέδιο του ΣΥΡΙΖΑ πληθαίνουν. Αυτό που δεν αντιλαμβάνεται όμως η ηγετική ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι προοπτικές εξουσίας του περιορίζονται όσο αυτός περιφρονεί, στην ουσία, την πολυπληθέστερη τάξη: αυτή των εργαζομένων.

Το δικό μας σχέδιο πρέπει να είναι η επίτευξη της πλατιάς ενότητας της συντριπτικής πλειοψηφίας του λαού που έχει πληγεί πολλαπλά από την καπιταλιστική επέλαση, υπό την ηγεμονία του πολυπληθέστερου κομματιού της, δηλαδή της τάξης των εργαζομένων, που είναι και η μόνη που, υπό την ηγεσία του πρωτοπόρου κομματιού της, μπορεί να προβάλει ένα ενοποιητικό συλλογικό όραμα και να ανασυγκροτήσει τον παραγωγικό ιστό με τρόπο που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες. Για να επικοινωνήσει με πλατιά στρώματα η πρόταση αυτή πρέπει να μετουσιώνεται και σε κυβερνητική πρόταση.

Καμία από τις παραπάνω ιδέες δε διεκδικεί το αλάθητο, αλλά όλες επιχειρούν να συμβάλουν στην προσπάθεια να σκεφτούμε συνθετικά και υπερβατικά ώστε να αποσαφηνίσουμε το δρόμο μας.

(Επικαιροποιημένη αναδημοσίευση από τον ιστότοπο της [ΑΡΑΣ](#))

[1] Νίκος Ταμβακλής [«Από τα κινήματα στην «συμπόρευση» και στην «κυβέρνηση της αριστεράς»](#)

[2] Ernest Mandel [« Introduction au Programme de transition »](#)

[3] Γιώργος Καλαμπόκας «Διαδρομές της δυαδικής εξουσίας», Περιοδικό Εκτός Γραμμής, Τεύχος 32 / Μάρτιος 2013

[4] Σ. Μαρκέτος, Γ. Γεροτζιάφας, Γ. Βασσάλος [«Προχωρώντας από το αφηρημένο στο συγκεκριμένο. Οι σημερινές προκλήσεις για την ANTAPΣYA»](#)

[5] «...τακτική για να φέρουμε κοντά μας τους πολύ αξιόλογους αγωνιστές που είναι ακόμα στις γραμμές του» Γ. Βασσάλος [«Ενώ ο ΣΥΡΙΖΑ επιμένει συστημικά, η ANTAPΣYA θα ακολουθήσει το σεχταριστικό δρόμο του ΚΚΕ;»](#)

[6] Αντιγράφω την παραπομπή από το σ. Ταμβακλή: Ομιλία της Κλάρα Ζέτκιν στο Πέμπτο

Συνέδριο της Κομμουνιστικής Διεθνούς μεταφράστηκε από την ισπανική έκδοση που δημοσιεύθηκε από τον Pasado y Presente Editores

[7] Η απόφαση της Κομιντέρν, 1922 (II) – Μτφρ. στα ελληνικά Lenin Reloaded
http://leninreloaded.blogspot.be/2013/12/1922_17.html

[8] Κώστας Λαπαβίτσας [«Όχι μέτωπο κομμάτων»](#)

[9] Γιώργος Ρούσης [«Μετωπική συμπόρευση : Από την αποτυχία της συγκρότησης της από τα πάνω, στην προσπάθεια επίτευξης της από τα κάτω»](#)

[10] Βασίλης Λιόσης [«Μέτωπο ή Κόμμα»](#)

[11] Γ. Βασάλος [«Για το ξεπέραςμα του αριστερισμού και μια διεθνιστική, επαναστατική πολιτική που να πατά στην πραγματικότητα»](#)

[12] Δημήτρης Μπελαντής [«Σκέψεις για την πρόσφατη φιλοσταλινική αρθρογραφία»](#)